

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

До: Сите радиодифузери

За: Управителите / директорите и одговорните уредници

Предмет: Потсетување за обврските според Изборниот законик
во периодот пред почетокот на изборната кампања

Почитувани,

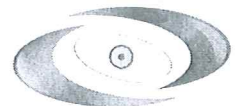
Со распишувањето на „Предвремените избори за градоначалници на Општината Пласница и на Општината Штип“, закажани за 13 декември 2020 година, веќе се на сила одредбите од Изборниот законик во врска со известувањето и со постапувањето на радиодифузерите во периодот пред почетокот на изборната кампања, која, пак, според Роковникот на Државната изборна комисија (ДИК), официјално ќе се одвива – од 21 ноември до 10 декември 2020 година.

Со дописов Ве потсетуваме за вообичаените обврски од овој период на изборниот процес, а посебно за следниве одредби од Изборниот законик:

- Јавниот радиодифузен сервис и националните радиодифузери што одлучиле да го покриваат изборниот процес, должни се тоа да го прават на пристапен и на достапен формат и јазик, како и на знаковен јазик (**член 75, став 1**);
- Известувањето за активностите на државните органи, органите на општините и на градот Скопје, на државните институции и организации, како и на правни и други лица на кои со закон им е доверено вршење јавни овластувања не смее да биде во функција на нечие изборно медиумско претставување (**член 75-б и член 76-а став 12**);
- Забрането е уредници, новинари, водители на програма и презентери во радио и телевизиските програми истовремено да учествуваат и во предизборни активности на политички партии, коалиции, групи избирачи и нивни претставници, односно учесници во изборна кампања. Доколку се одлучат да учествуваат во вакви активности, нивниот ангажман во програмите на радиодифузерите мирува од денот на распишување на изборите до нивното завршување (**член 75-в**);
- **Забрането е да се емитува платено политичко рекламирање (ППР)** со исклучок на огласи и на соопштенија за собирање потписи за поддршка на кандидатура на група избирачи (**член 75-д, став 1**).

Бр. 03-3863/1

Скопје 15/10.2020г.

Агенција за аудио и
аудиовизуелни
медиумски услуги

ул. Македонија бр.38
1000 Скопје

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

- Доколку емитуваат вакви огласи и соопштенија, радиодифузерите се должни да ги почитуваат следниве правила (*член 75-д, ставови 2 и 3*):
 - да ги емитуваат во јасно означени блокови за реклами, и тоа во рамките од 12 минути за комерцијално рекламирање на еден реален час емитувана програма (*членот 100, став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги - ЗАВМУ*);
 - вкупното времетраење на изборните огласи и соопштенија не смее да биде подолго од 6 минути на еден реален час емитувана програма, поделено така што за еден учесник во изборната кампања ќе се одвојат најмногу 2 минути;
 - нарачателот на изборниот оглас и/или соопштение - мора да биде јасно означен;
 - изборните огласи и соопштенија мора да содржат само основни податоци, односно: - за кого се собираат потписи и на кои места и во кои периоди од денот граѓаните можат да се потпишат;
 - изборните огласи и соопштенија не смеат да содржат дополнителни податоци за кандидатот.
- Забрането е да се емитуваат „реклами финансирани од Буџетот на државата, од буџетите на општините и на градот Скопје, и на сите други лица на кои со закон им е доверено вршење јавни овластувања“ (*член 75-д, став 4*). Оваа забрана не важи за кампањите на ДИК, наменети за едукација на гласачите за остварување на избирачкото право и за фер и демократски избори, затоа што таквите кампањи не се сметаат за платено политичко рекламирање (*член 76, став 7*). Радиодифузерите што се регистрирале дека ќе емитуваат платено политичко рекламирање, обврзани се да ги емитуваат кампањите на ДИК - задолжително и без надомест, во траење од 30 секунди на секои 3 часа, а притоа треба да користат пристапен и достапен формат и јазик, како и знаковен јазик (*член 75-д, став 5, и член 76, став 7*);
- При објавување резултати од испитувања на јавното мислење, поврзани со учесниците во изборниот процес, мора да се наведат податоци за: - името на нарачателот што го побарал и што го платил испитувањето; - институцијата што го извршила испитувањето; - применетата методологија; - големината и структурата на испитаниот примерок, и периодот во кој е спроведено испитувањето (*член 77, став 2*);
- Јавниот радиодифузен сервис е должен, без надомест, во соработка со ДИК, да ги информира граѓаните за начинот и за техниката на гласањето, да емитува други информации поврзани со изборниот процес, и да обезбеди непристрасно информирање (*член 76-а, став 1*);
- Јавниот радиодифузен сервис е должен да организира дебатни емисии, односно соочувања меѓу најголемите политички партии од власта и од опозицијата, како и на останатите учесници во изборниот процес (*член 76-а, став 11*).

Во тековниов период - пред официјалниот почеток на изборната кампања, односно - пред да бидат потврдени листите со кандидати за градоначалници на општините Пласница и Штип - не можат да се применуваат правилата за баланс при новинарското известување, како што е пропишано во членот 75-а, став 1, алинеја в од Изборниот законик. Затоа, пак, радиодифузерите се должни при известувањето за изборниот процес да ги почитуваат професионалните начела за новинарската дејност, опфатени со

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

членот 61 од ЗААВМУ, посебно начелото за објективно, непристрасно прикажување на настаните, со еднаков третман на различните гледишта и мислења, така што ќе ѝ овозможат на публиката слободно да оформи свое мислење за одделни настани и прашања (**член 61, став 1, алинеја 9**). Во оваа смисла, Јавниот радиодифузен сервис е должен да ги почитува и стандардите и начелата од **членот 111** на ЗААВМУ, а сите радиодифузери се должни да ги почитуваат посебните забрани од **членот 48** од ЗААВМУ.

Срдечен поздрав,

Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги
Директор
д-р Зоран ТРАЈЧЕВСКИ

